

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/68/2025
Identifikačné číslo spisu:	2123012499
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2123012499.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného R. K. pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2025 v Bratislave dovolanie obvineného R. K. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Mateja Csenkyho proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. decembra 2023, sp. zn. 6To/175/2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. K. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 20. septembra 2023, sp. zn. 104T/12/2023, uznal obvineného R. K. (spolu s obvineným C. C.Č.) za vinného zo zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., prečinu porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1 Tr. zák., prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku spolupáchateľstvom podľa § 20, § 219 ods. 1 Tr. zák. a prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvineným uložil povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne poškodenej S. C., nar. X. K. XXXX v J., trvale bytom G., škodu vo výške 30 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú S. C., nar. X. K. XXXX v J., trvale bytom G., odkázal so

zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „krajský súd“) na podklade odvolania prokurátorky Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej tiež „prokurátorka“) rozhodol rozsudkom z 19. decembra 2023, sp. zn. 6To/175/2023 tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu aj vo vzťahu k obvinenému R. K. a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. mu uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Odvolanie obvineného R. K. podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 8. júla 2025 bolo okresnému súdu doručené písomné podanie obvineného formálne označené ako Návrh na prijatie dovolania, v ktorom obvinený zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu na účely podania kvalifikovaného dovolania a zastupovania v dovolacom konaní. V nadväznosti na túto žiadosť bol obvinenému ustanovený obhajca JUDr. Matej Csenky, prostredníctvom ktorého podal dňa 18. augusta 2025 kvalifikované písomné dovolanie spĺňajúce všetky náležitosti predpokladané ustanoveniami § 372 a nasl. Tr. por., v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Tr. por., a sice:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v intenciách dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietal nepreskúmateľnosť a nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí okresného a krajského súdu. Mal za to, že krajský súd žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil nesprávne nepriznanie poľahčujúcej okolnosti minimálne podľa § 36 písm. l) Tr. zák., nesprávne priznanie priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. a rovnako nepoužitie ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam, resp. odôvodnenie nepriznania mimoriadneho zníženia trestu nemožno považovať za presvedčivé.

Naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., obvinený odôvodnil nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. a zároveň tým, že oba sudy, predovšetkým však krajský súd, dostatočným spôsobom (resp. vôbec) nezohľadnili jeho vyhlásenie o vine v zmysle ustanovenia § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., pričom takýto postoj obvineného je potrebné podľa rozhodovacej praxe súdov pri ukladaní trestu zohľadniť použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Podľa názoru obvineného krajský súd nepostupoval správne, keď nepristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu, resp. analogicky k postupu podľa § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zák. a jeho vyhlásenie o vine neposúdil ani len ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Obvinený mal za to, že krajský súd mu mal okrem poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. priznať aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., keďže v konaní dobrovoľne učinil vyhlásenie o vine, čím súdom výrazne zjednodušil rozhodovanie o predmetnej trestnej veci, v dôsledku čoho by existovala prevaha poľahčujúcich okolností a v takom prípade by nebol daný dôvod na postup podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. Krajský súd teda pri ukladaní trestu nesprávne vyhodnotil konkrétne hmotnoprávne ustanovenia Trestného zákona, čo viedlo k uloženiu neprimeraného trestu, ktorý nespĺňa podmienky stanovené ustanovením § 34 Tr. zák.

Záverom dovolania mal obvinený s poukazom na § 2 ods. 1 Tr. zák., ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 1. augusta 2025, vo veci Baji Trans s.r.o., C-544/23 a jeho výkladu článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, za to, že pri rozhodovaní o dovolaní je potrebné prihliadať na potrebu zrušenia rozsudku krajského súdu a následne právne posúdiť stíhaný skutok podľa

Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 (teda v znení novely Trestného zákona č. 40/2024 Z. z.), keďže dolná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby je v konečnom dôsledku miernejšia, t. j. pre neho priaznivejšia. Uviedol, že predmetná novela Trestného zákona síce nezmenila skutkovú podstatu a právnu kvalifikáciu skutku, za ktorý bol odsúdený, avšak podľa tejto novely sa neprihliada na pomer poľahčujúcich a pritŕžujúcich okolností v takom významnom rozsahu, ako tomu bolo pri starej právnej úprave.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Tr. por. bol porušený zákon v § 188 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por., § 2 ods. 9, ods. 15 Tr. por., v neprospech obvineného R. K. a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka podaním z 9. septembra 2025 konštatujúc nenaplnenie obvineným uplatnených dovolacích dôvodov. Uviedla, že námietka obvineného spočívajúca v neaplikácii ustanovenia § 39 Tr. zák. krajským súdom neobstoí, a to z dôvodu, že ide o mimoriadne zníženie trestu, a teda aplikované má byť naozaj len v mimoriadnych situáciách, ktoré si to svojou povahou vyžadujú. Ide o fakultatívny inštitút, ktorý súd môže, no nemusí aplikovať, a samotná neaplikácia mimoriadneho zníženia trestu nezakladá žiaden z dovolacích dôvodov, a teda nie je ani dôvodom pre zrušenie právoplatného súdneho rozhodnutia v dovolacom konaní. Za nedôvodnú prokurátorka považovala aj námietku obvineného, že krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, prečo nepriznal žiadnu z poľahčujúcich okolností, nakoľko z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu jasne a zreteľne vyplýva, že tento sa vysporiadal s nepriznaním ako poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., tak i s nepriznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., pričom poukázala na stranu 11-12 odôvodnenia rozsudku krajského súdu, s ktorého právnou argumentáciou sa v plnom rozsahu stotožnila a považovala ju za správnu a zákonu zodpovedajúcu. K námietke o nepreskúmateľnosti a riadnom neodôvodnení rozsudkov okresného a krajského súdu prokurátorka uviedla, že ani táto neobstoí, nakoľko uvedené nedostatky možno vyčítať len rozsudku okresného súdu (čo napokon v dovolaní napadnutom rozsudku skonštatoval i samotný krajský súd), avšak krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie významnými skutočnosťami, pričom (ako z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva) správne a v súlade s § 317 ods. 1 in fine Tr. por. prihliadol i na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Navyše, v zhode s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky je v dvojnásťstannom konaní potrebné rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa považovať za jeden celok, nakoľko - vzhľadom na predmet konania - tvoria jednotu. Krajský súd sanovoal všetky okresným súdom spôsobené nedostatky a vysporiadal sa so všetkými pre rozhodnutie vo veci podstatnými skutočnosťami. Pokiaľ ide o domáhanie sa obvineným aplikácie priaznivejšieho zákona prokurátorka uviedla, že ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák., sa aplikuje len počas právoplatne neskončeného trestného stíhania a nemožno ním argumentovať v rámci dovolacieho konania. Nie je preto možné domáhať sa priaznivejšieho posúdenia konania obvineného za situácie, kedy tento bol právoplatne uznaný za vinného, bol mu uložený zákonný a spravodlivý trest a v rozsudku krajského súdu, ako ani v konaní, ktoré predchádzalo jeho prijatiu, neexistujú žiadne procesnoprávne ani hmotnoprávne pochybenia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R. K. na verejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, nakoľko je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dňa 24. novembra 2025 bolo dovolanie obvineného R. K. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší

súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie) len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1

písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

V tejto súvislosti treba ešte doplniť, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Konajúci súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obvineným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov trestnej veci uvádzaných obvineným.

Ak obvinený v intenciách uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí okresného a krajského súdu, najvyšší súd v zhode s prokurátorkou považuje za potrebné uviesť, že nedostatok odôvodnenia možno vyčítať len rozsudku okresného súdu, čo v dovolaní napadnutom rozsudku skonštatoval i samotný krajský súd, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie významnými skutočnosťami a v súlade s § 317 ods. 1 Tr. por. prihliadol i na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané. Nad rámec uvedeného najvyšší súd pripomína, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Z rozhodnutia krajského súdu je dostatočne zrejmé, ako sa krajský súd vysporiadal s nepriznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. ako i s nepriznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. a prečo v prípade obvineného súd nepristúpil k aplikácii § 39 Tr. zák. Keďže sa najvyšší súd s právnymi závermi krajského súdu v napadnutom rozsudku stotožnil a neidentifikoval v ňom žiadne pochybenie odôvodňujúce mimoriadny zásah v dovolacom konaní, vyhodnotil uvedenú námietku obvineného za nedôvodnú.

Obvinený v dovolaní, ktoré smeruje proti výroku o uloženom treste, uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por. Podľa ustálenej súdnej praxe (S 5/2011 - ide o stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010) vzájomný vzťah týchto dovolacích dôvodov je taký, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste a z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa vyžaduje zistenie, aby bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Obvinený namieta neprimeranosť trestu z dôvodu, že krajský súd po zrušení rozsudku okresného súdu neaplikoval § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu.

V súvislosti s uvedenou námietkou najvyšší súd poukazuje na vyššie uvedené stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S 5/2011, podľa ktorého „[h]motnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (...) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkýna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o

ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (...) Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. (...) nezakladá žiadny dovolací dôvod.“ Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016 (S 44/2017) vyplýva z jeho právnej vety výslovne len fakultatívnosť analogického použitia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. v prípade, že súd prijme vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, resp., že nepopiera spáchanie skutku a neznamená to, že za takej situácie musí vždy k tomu dôjsť, t. j., že súd po prijatí takeého vyhlásenia obvineného k obžalobe musí ukladať trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Obvinený v rámci predmetného dovolacieho dôvodu namietal aj nepriznanie poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a podľa § 36 písm. n) Tr. zák. a nesprávnu aplikáciu § 38 ods. 4 Tr. zák. pri ukladaní trestu následkom nesprávneho vyhodnotenia pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Najvyšší súd konštatuje, že krajský súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď obvinenému uvedené poľahčujúce okolnosti nepriznal, nakoľko v prípade obvineného v rámci jeho konania neboli splnené zákonné podmienky na ich priznanie.

Čo sa týka nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. najvyšší súd uvádza, že na priznanie tejto namietanej poľahčujúcej okolnosti sa vyžaduje okrem priznania aj úprimné oľutovanie s poukázaním na druhý odsek stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, podľa ktorého poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

S poukazom na postoj obvineného na verejnom zasadnutí najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že jeho vyhlásenie o vine neobsahovalo účinnú ľútosť, o to viac, keď vyhlásenie o vine chcel zobrať na verejnom zasadnutí spať, preto v jeho prípade neboli splnené podmienky na priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák.

Pokiaľ ide o námietku obvineného týkajúcu sa nepriznania mu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. na podklade jeho vyhlásenia o vine, najvyšší súd uvádza, že pre priznanie obvinenému poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. sa vyžaduje, ako zo samotného znenia dotknutej normy vyplýva, aby páchatel' napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Napomáhaním sa pritom rozumie aktívna participatívna činnosť páchatel'a (v konkrétnom procesnom postavení), ktorou reálne napomôže orgánom činným v trestnom konaní k náležitému zisteniu skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Samotné priznanie páchatel'a ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. z tohto dôvodu nemožno uplatniť. Uvedený záver má oporu i v ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, podľa ktorej aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatel'a (procesne ako obvineného) aj poľahčujúcu okolnosť podľa písmena n) naposledy označeného ustanovenia, musí k samotnému priznaniu sa pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, poprípade aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, previerka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, nakoľko už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním, vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., nie len „operatívne“) do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste (samozrejme, obžaloba ani za týchto okolností nemusí v súdnom konaní uspieť, čo nie je na účel stanoviska potrebné bližšie rozoberať). Súd potom prejednáva vec ako spor medzi obžalobou a obhajobou, podľa zásad kontradiktórneho procesu, aj keď v aktuálnej právnej úprave sčasti modifikovaných, najmä možnosťou súdu vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli (§ 2 ods. 11 Tr. por.). [Stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016].

Žiadnu z vyššie uvedených aktivít na strane obvineného presahujúcich samotné vyhlásenie o vine, ktoré by odôvodňovali priznanie mu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. najvyšší súd nezistil.

V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že nepriznaním poľahčujúcej alebo priťažujúcej okolnosti nie je možné naplniť žiadny z dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por., nakoľko sa jedná o namietanie skutkových okolností, ktoré sú v dovolacom konaní neprípustné, vid'. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Tdo 56/2013 zo 14. mája 2014, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 18/2015, podľa ktorého otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak, ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Najvyšší súd uvádza, že neprimeranosť či prísnosť uloženého trestu je možné v dovolacom konaní úspešne uplatňovať len v tom prípade, ak bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za daný trestný čin nepripúšťa, čo však prejednávaný prípad nie je. Obvinenému bol v napadnutom rozsudku krajským súdom uložený trest odňatia slobody podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. (podľa ktorého je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere 7 až 12 rokov) postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. (prevažovali priťažujúce okolnosti, t. j. dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa zvyšovala o tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou na 8 rokov a 8 mesiacov), za použitia § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. (horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa zvyšovala o jednu tretinu na 16 rokov), pričom obvinenému bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov, čiže mu bol uložený jednak zákonom prípustný druh trestu, jednak v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe.

Argumenty obvineného uvedené v dovolaní týkajúce sa neprimeranosti uloženého trestu nie sú spôsobilé naplniť ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože namietanie neprimeranosti uloženého trestu je z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže v konaní o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku sa neposudzuje uložený trest z hľadísk zásad ukladania trestov podľa § 34 Tr. zák. ako v pôvodnom konaní a ako vyplýva už z vyššie uvedeného ani v prípade existencie takého pochybenia by to nespádalo pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ (S 5/2011), čo vyplýva z toho, že dovolací súd nie je ďalšou riadnou opravnou inštanciou na posudzovanie vecí, resp. ukladaného trestu zo všeobecných hľadísk účelu trestu ustanovených v § 34 Tr. zák. a uložený trest možno posudzovať v dovolacom konaní iba z presne v zákone vymedzených dovolacích dôvodov.

K argumentácii obvineného o potrebe použitia právnej úpravy Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024 s poukazom na § 2 ods. 1 Tr. zák. a rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 1. augusta 2025, vo veci Baji Trans s.r.o., C-544/23 a jeho výklad článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

Najvyšší súd v súvislosti s otázkou časovej pôsobnosti Trestného zákona poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. mája 2025, sp. zn. 5 Tdo 18/2025, v zmysle ktorého „trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá počas trestného stíhania páchatela, ktorým je podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku. Slovné spojenie „vynesenie rozsudku“, uvedené v § 2 ods. 1 Trestného zákona, preto označuje rozhodnutie, ktorým sa trestné

stíhanie páchatel'a právoplatne končí. Pokiaľ príde pri využití práva páchatel'a na podanie mimoriadneho opravného prostriedku (zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, dovolania, obnovy konania) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým bolo trestné stíhanie páchatel'a právoplatne skončené, v trestnom stíhaní páchatel'a sa pokračuje a v tomto konaní prichádza do úvahy, v prípade splnenia zákonných podmienok, aplikácia § 2 ods. 1 Trestného zákona v prospech páchatel'a.

Z ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, možno podať proti taxatívne uvedeným právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorými bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré im predchádzali a tieto pochybenia, spočívajúce v porušení zákona, možno podradiť pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 Trestného poriadku. Zároveň explicitne vyjadruje, že sa musí jednať o pochybenie súdu a jeho časový rámec, ktorý je vymedzený konaním súdu, ktoré predchádza jeho rozhodnutiu a samotným právoplatným rozhodnutím súdu. Z tohto dôvodu sa v dovolacom konaní nemožno úspešne domáhať zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípade, ak konajúci súd v trestnom konaní nepochybil alebo dovolateľom namietané pochybenie súdu nespadá do časového rámca, ktorý začína konaním pred súdom a končí právoplatným rozhodnutím súdu v merite prejednávanej veci.

Tento právny záver možno vyvodiť aj z ustanovení §§ 405a - 405d Trestného poriadku, ktorými bol do nášho právneho poriadku zavedený osobitný druh mimoriadneho opravného prostriedku - preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona, ktorého účelom je, aby odsúdené osoby nevykonávali uložené tresty za skutky, pri ktorých dôjde k zániku trestnosti činu v dôsledku zmeny zákona podľa § 84 Trestného zákona po skončení ich trestných stíhaní. Zákonodarcu však zároveň stanovil rozsah zásahu do princípu právnej istoty týmto mimoriadnym opravným prostriedkom tak, že ho možno aplikovať len na prípady, kedy v dôsledku zmeny zákona príde po skončení trestného stíhania páchatel'a k zániku trestnosti činu, pre ktorý bol odsúdený. Jeho uplatnenia sa však nemožno domáhať v prípade, ak v dôsledku zmeny zákona príde po trestnom stíhaní páchatel'a k zmierneniu trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre trestný čin, pre ktorý bol odsúdený.“

Najvyšší súd ďalej považuje za potrebné uviesť, že podľa článku 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) ustanovenia tejto Charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

Najvyšší súd s poukazom na uvedený článok Charty uvádza, že v prejednávanej trestnej veci súdy rozhodovali o treste obvineného za zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., prečin porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1 Tr. zák., prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku spolupáchateľstvom podľa § 20, § 219 ods. 1 Tr. zák. a prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. Keďže žiadny z uvedených trestných činov nie je bez ďalšieho predmetom úpravy práva Únie, súdy rozhodujúce v prejednávanej veci nevykonávali právo Únie, v dôsledku čoho nie je daná pôsobnosť Charty v zmysle jej článku 51 ods. 1. Aj z tohto dôvodu preto nebolo možné dospieť k záveru o potrebe použitia novelizovaného znenia Trestného zákona v prejednávanej veci.

Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci Baji Trans s.r.o., z 1. augusta 2025, C-544/23 uviedol (body 102 - 103), že odsúdenie nemožno považovať za právoplatné („définitive“), pokiaľ je napadnuteľné riadnym opravným prostriedkom. Ten pre potreby výkladu a aplikácie charty autonómne definuje ako opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať a ktorý strany konania môžu podať v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, pričom je spôsobilý dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu. Nie je pritom vôbec rozhodujúce, ako vnútroštátne právo a právna teória označujú tento opravný

prostriedok, ani či predmetné odsúdenie je na vnútroštátnej úrovni chápané ako právoplatné (bod 99).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 19. augusta 2025, sp. zn. 4Tdo/37/2024, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že aj v prípade, že by o aplikáciu práva Únie v prejednávanej veci išlo, závery dotknutého rozhodnutia súdneho dvora vzťahujúce sa na kasačnú sťažnosť v správnom konaní, nie je možné, podľa názoru najvyššieho súdu, bez ďalšieho na dovolanie v trestnom konaní použiť. Ďalej uviedol, že aj pri akceptácii charakteru dovolania ako riadneho opravného prostriedku, dovolací súd pri zistení, že došlo k zmene hmotnoprávneho právneho predpisu v prospech obvineného nemá zákonný podklad pre zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu vyššieho stupňa len z tohto dôvodu, pretože takáto okolnosť žiadnemu dovolaciemu dôvodu nezodpovedá. S ohľadom na skutočnosť, že dovolanie smeruje proti druhostupňovému rozhodnutiu, jeho použitiu predchádza odvolacie konanie, je ho možné podať v dlhej lehote troch rokov, dôvody jeho podania sú úzko vymedzené za konkrétnych špecifických podmienok (nie je určené všetkým obvineným) a na podklade právoplatného rozhodnutia, proti ktorému smeruje, sa už 3 roky právoplatne vykonávajú tresty (ak majú takéto dlhé trvanie), je možné dospieť k spoľahlivému záveru, že dovolanie je svojou povahou mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a preto aplikácia § 49 ods. 1 Charty v jeho prípade neprichádza do úvahy. Uzavrel, že vzhľadom na to, že súdny dvor vo vyššie rozvedených súvislostiach neuvažoval a ani nemohol, pretože otázka „lex mitior“ v podmienkach dovolania v trestnom konaní nebola predmetom jeho rozhodovania, nie je jeho rozhodnutie (C - 544/23), z dôvodu zásadnej odlišnosti dovolania v trestnom konaní od kasačnej sťažnosti v správnom konaní, v trestnom konaní použiteľné.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že zmena ustanovení Trestného zákona v prospech obvineného, ku ktorej pristúpil zákonodarca až po právoplatnom skončení trestného stíhania obvineného, nepredstavuje žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného R. K. na verejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.